

ALM-riskit

ALM-riskit vaikuttavat merkittävästi markkinaehtosiin arvoihin, riskeihin ja pääomatarpeeseen koko taseen tasolla. Sampo-konsernin yhtiöt analysoivat ALM-riskejä ja seuraavat ALM-positioita aktiivisesti. ALM-riskit otetaan huomioon pääomituspäätöksiä tehtäessä, sijoituksia hallittaessa sekä vakuutustuotteita kehitettäessä. Sammon määritelmän

mukaisesti ALM-riskit sisältävät myös likviditeettiriskin ja muita riskejä, jotka voisivat kumuloitua koko taseen tasolla.

ALM-riskejä koskevat riskimääritelmät löytyvät [liitteestä 2 \(Riskien määritelmät\)](#).

Tasehallinnan periaatteet

Sampo-konsernissa vakuutusvelat ovat sijoitustoiminnan lähtökohta. Vakuutusvelkoja mallinnetaan ja analysoidaan, jotta voidaan muodostaa käsitys niiden odotetuista tulevaisuuden kassavirroista ja herkkyydestä sellaisten tekijöiden, kuten inflaation, korkojen ja valuuttakurssien, muutoksille.

Vakavaraisuusasema ja riskinottohalukkuus määrittävät yleisesti kyvyn ja halukkuuden ottaa riskejä. Mitä

vahvempi vakavaraisuusasema ja mitä korkeampi riskinottohalukkuus, sitä enemmän sijoitussalkku voi mahdollisesti poiketa sellaisesta sijoitussalkusta, joka noudattaa vakuutusvelkojen kassavirtoja.

Luottoluokitustavoitteet ja viranomaisten vaatimukset vaikuttavat merkittävästi markkina- ja likviditeettiriskien ottoon koko taseen tasolla ja erityisesti riskien ottoon sijoitussalkkujen osalta.

Tasehallinta If Vahinkovakuutuksessa

ALM-riskiä hallitaan If Vahinkovakuutuksessa Sampo-konsernin periaatteiden mukaisesti. Tasehallinta huomioidaan yleisessä riskinottohalukkuudessa ja sitä ohjaavat If Vahinkovakuutuksen sijoituspolitiikat.

Kirjanpidossa suurin osa vastuuvälästä on kirjattu nimellisarvoon. Merkittävä osa vastuuvälästä eli eläkeuotoinen korvausvastuu diskontataan kuitenkin viranomaissäännösten mukaisilla koroilla. Tilinpäätöksen näkökulmasta If Vahinkovakuutus on näin ollen altistunut lähinnä inflaatiossa ja viranomaissäännösten mukaisissa diskonttauskoroissa tapahtuville muutoksille. Taloudellisesta näkökulmasta,

jonka mukaan vakuutusvelkojen rahavirrat diskontataan vallitsevilla markkinakoroilla, If Vahinkovakuutus on altistunut sekä inflaation että nimelliskorkojen muutoksille. Lisätietoja on Vastuuvälästä liittyvien riskien herkkyydet, If Vahinkovakuutus, 2016 -taulukossa [Vahinkovakuutusriskit](#)-osiossa.

ALM-riskin pitämiseksi yleisen riskinottohalukkuuden puitteissa tehdään vakuutusvelkojen rahavirtoihin valuutaltaan ja kassavirroiltaan täsmäviä korkoinstrumenttisijoituksia ja käytetään valuuttajohdannaisia.

Tasehallinta Mandatum Lifessä

Mandatum Lifin hallitus hyväksyy vuosittain sekä eriytettyä omaisuutta että muuta yhtiön sijoitusriskillä olevaa omaisuutta koskevat sijoituspolitiikat. Näissä politiikoissa määritetään sijoitustoiminnan periaatteet ja limiitit.

Eriytetylle omaisuudelle tehdyssä sijoituspolitiikassa määritellään riskinkantokyky ja tähän liittyvät seurantarajat. Eriytetyn ryhmäeläkevakuutuskannan tulevien lisäetujen vastuu kantaa ensimmäisenä mahdolliset sijoitustoiminnan tappiot ja siten myös riskinkantokyky perustuu tulevien lisäetujen vastuun määrään. Eri seurantarajat perustuvat määriteltyihin omaisuuden stressitesteihin.

Muuta sijoitusomaisuutta koskevassa sijoituspolitiikassa määritetään koko yhtiön vakavaraisuusasemaan perustuvat seurantarajat hyväksyttävälle riskien enimmäismäärälle ja tätä vastaavat riskienhallintakeinot. Seurantarajat on asetettu Solvenssi II -säännösten mukaisen SCR:n päälle ja niiden tasot perustuvat ennalta määriteltyihin omaisuuden stressitesteihin. Näiden seurantarajojen ja vastaavien toimintaohjeiden yleisenä tavoitteena on ylläpitää vaadittava vakavaraisuus.

Yllämainittujen seurantarajojen alittuessa tasehallintakomitea informoi asiasta hallitusta ja

hallitus tekee pääomituksen ja taseen markkinariskeihin liittyvät päätökset.

Mandatum Lifen laskuperustekorollisen vastuuvelan kassavirrat ovat suhteellisen hyvin ennakoitavissa, koska sopimusten takaisinostot ja ylimääräiset lisäsijoitukset ovat rajoitettuja suurimmassa osassa yhtiön laskuperustekorollisia vakuutuksia. Yhtiön korvausmenoihin ei sisälly merkittävää inflaatoriskiä.

Sijoitustoiminnan pitkän aikavälin tavoitteena on saavuttaa hyväksyttävällä riskitasolla riittävä tuotto, jotta laskuperustekorke, kohtuusperiaatetulkinnan mukaiset asiakashyvitykset sekä omistajien

tuottovaatimus voidaan kattaa. Pitkällä aikavälillä merkittävin riski on se, ettei korkosijoituksilla saavuteta vastaavalle vastuuvelalle taattua vähimmäistuottoa. Sijoitus- ja pääomituspäätösten lisäksi Mandatum Life on tehnyt toimenpiteitä vakuutusvelkojen osalta hallitakseen taseen korkoriskiä. Yhtiö on alentanut uusien sopimusten laskuperustekorkeoa, täydentänyt vastuuvelkaa korkotäydennyksillä sekä muokannut olemassa olevien sopimusten ehtoja ja hallinnointiprosesseja tavalla, jotka mahdollistavat korkoriskin tehokkaamman hallinnan.

Taseen korkoriskit

Sampo-konsernin taloudellinen asema heikkenee korkojen laskiessa tai pysytellessä alhaisella tasolla, koska Sampo konsernin yhtiöiden velkojen duraatiot ovat varojen duraatioita pidempiä. If Vahinkovakuutus on vuosien aikana tehokkaasti alentanut yhdistettyä kulusuhdettaan vastatoimenpiteenä laskeville koroille, mutta kulusuhteen edelleen alentaminen on haastavaa.

Mandatum Lifen strateginen tasapainottava tekijä on ollut varainhoitoliiketoiminnan, joka ei ole herkkä korkotasojen vaihteluille, osuuden lisääminen. Konsernitasolla korkoriskiä on osittain pienennetty sitomalla suurin osa Sammon veloista lyhyisiin korkoihin.

Likviditeettiriskit

Likviditeettiriskillä on suhteellisen vähän merkitystä Sampo-konsernin liiketoiminnoissa, sillä useimmissa liiketoiminnoissa velat ovat verrattain vakaita ja ennustettavia. Riittävä osa sijoitusvaroista on lyhytaikaisia rahamarkkinainstrumentteja sekä likvidejä valtioiden joukkovelkakirjoja. Lisäksi Sampo-konsernin yhtiöt hallinnoivat likviditeettiriskiä päivätasolla sekä huolehtimalla proaktiivisesti sekä emoyhtiön että tytäryhtiöiden luottokelpoisuudesta ja maineesta.

Sampo-konsernissa likviditeettiriskiä hallitaan yhtiöittäin, joiden vastuulla on likviditeettisuunnittelu ja riittävien likviditeettipuskurien ylläpito. Likviditeettiriskejä seurataan varoista, veloista sekä muusta liiketoiminnasta aiheutuvien odotettujen kassavirtojen perusteella. Tytäryhtiöissä likviditeettipuskurin riittävyys riippuu vakuutustoiminnan lähtevästä kassavirrasta. Emoyhtiössä likviditeettipuskurin riittävyys riippuu mahdollisista strategisista järjestelyistä ja yleisesti Sampo Oyj:n likviditeettiasema pyritään pitämään vahvana. Vuoden 2016 lopussa kunkin yhtiön maksuvalmiustilanne oli sisäisten vaatimusten mukainen.

If Vahinkovakuutuksessa likviditeettiriski on rajallinen,

koska vakuutusmaksut kerätään ennen vakuutusturvan alkamista ja suurten korvausmaksujen ajankohdat tiedetään yleensä jo kauan ennen niiden maksupäivää. Likviditeettiriskejä hallitaan maksuliikennetoiminnoissa, jotka vastaavat maksuliikennetoiminnasta. Likviditeettiriskiä vähennetään sijoittamalla likvideihin instrumentteihin. Saatavilla oleva rahoitusvarojen likviditeettipuskuri eli se osuus varoista, joka voidaan muuttaa rahaksi tiettyinä ajanhetkenä, analysoidaan ja raportoidaan ORSA-komitealle (Riski- ja vakavaraisuuskomitea).

Mandatum Lifessa suuri muutos takaisinostojen määrässä voisi vaikuttaa likviditeettiin. Kuitenkin vain suhteellisen pieni osa vakuutussopimuksista on takaisinostettavissa, mistä johtuen korvausmaksujen ennustaminen pystytään tekemään lyhyellä tähtäimellä erittäin tarkasti.

Kassavirrat sopimukseen perustuvan maturiteetin mukaan, If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Sampo Oyj, 31.12.2016 -taulukossa on esitetty vastuuvelan sekä rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit. Taulukossa esitetään rahoitustarve, joka aiheutuu sijoitusten, rahoitusvelkojen sekä vastuuvelan odotetuista kassavirroista.

Kassavirrat sopimukseen perustuvan maturiteetin mukaan

If Vahinkovakuutus, Mandatum Life ja Sampo Oyj, 31.12.2016

Milj. €	Kirjanpitoarvo yhteensä	Kirjanpitoarvo		Rahavirrat						
		Kirjanpitoarvo ilman sopimuksellista eräpäivää	Kirjanpitoarvo sopimukseen perustuva eräpäivä	2017	2018	2019	2020	2021	2022-2031	2032-
If Vahinkovakuutus										
Rahoitusvarat	13 578	1 988	11 590	1 953	1 553	2 287	2 284	2 091	778	0
joista koronvaihtosopimuksia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitusvelat	1 076	0	1 076	-68	-109	-15	-15	-335	0	0
joista koronvaihtosopimuksia	4	0	4	-1	-1	-1	0	0	0	0
Vastuuvelka	9 143	0	9 143	-3 109	-1 107	-680	-506	-427	-2 105	-1 825
Mandatum Life										
Rahoitusvarat	6 398	3 191	3 208	601	628	383	863	331	574	14
joista koronvaihtosopimuksia	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitusvelat	142	0	142	-15	-4	-5	-5	-5	-60	-215
joista koronvaihtosopimuksia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vastuuvelka	4 291	0	4 291	-429	-397	-368	-342	-316	-2 212	-1 734
Sampo Oyj										
Rahoitusvarat	2 271	1 588	684	89	130	189	48	245	60	214
joista koronvaihtosopimuksia	12	0	12	1	10	1	4	0	0	0
Rahoitusvelat	3 551	0	3 551	-1 217	-265	-552	-361	-540	-765	0
joista koronvaihtosopimuksia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Taulukossa rahoitusvarat ja -velat on jaettu sopimuksiin, joiden maturiteetti on sopimuksessa määritetty sekä muihin sopimuksiin. Muiden sopimusten kassavirtaprofiilin esittämisen sijasta niille esitetään ainoastaan kirjanpitoarvo. Lisäksi taulukossa on esitetty vastuuvelan odotetut kassavirrat jälleenvakuutuksen jälkeen. Erien luonteesta johtuen, näihin lukuihin liittyy epävarmuutta. Mandatum Lifen sijoituksissa Baltia-tytärtyhtiön sijoitukset on sisällytetty kirjanpitoarvoihin, mutta ei kassavirtoihin.

Sampo-konsernilla on suhteellisen alhainen määrä rahoitusvelkoja ja niihin liittyvä jälleenvakuutusriski on konsernissa siten suhteellisen vähäinen. Sampo Oyj laski liikkeelle vuoden 2016 aikana kaksi julkista joukkovelkakirjaa, yhteensä 1,05 miljardin euron edestä, sekä useita Mandatum Lifen yksityisasiakkaille kohdennettuja pienempiä velkakirjoja. If laski liikkeelle kaksi huomion etuoikeuden joukkovelkakirjaa 2 miljardin Ruotsin kruunun edestä vuonna 2016. Sampo-konsernin yhtiöillä on liiketoimintasuhteita

useiden luottokelpoisten vastapuolien kanssa, mikä vähentää riskiä siitä, että Sampo-konserni ei kykenisi tekemään jälleenvakuutus sopimuksia tai johdannaistransaktioita aina tarpeen tullen.

Koska likviditeettiriskistä aiheutuvaa pääoman tarvetta ei voida yksiselitteisesti kvantifioida, sitä ei suoraan huomioida pääoman tarvetta koskevissa laskelmissa. Näin ollen ALM-riskeistä vain korkoriski tulee suoraan huomioiduksi taloudellisen pääoman määrässä.